

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΑΠΟΦΑΣΗ 82/2017
(του αρ. 2, παρ. 2, περ. γ', υποπερ. δδ` του ν. 4013/2011)

Στην Αθήνα σήμερα 09 Αυγούστου 2017, ημέρα Τετάρτη και ώρα 11:00 π.μ. και επί της οδού Κεφαλληνίας 45, στην Αθήνα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

1. Πρόεδρος : Γεώργιος Καταπόδης
2. Μέλη: Δημήτριος Λουρίκας
Δημήτριος Σταθακόπουλος
Μαρία Στυλιανίδου

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν.

Γραμματέας: Μαρία Αντωνοπούλου, Π.Ε. Διοικητικού - Οικονομικού

Εισηγήτρια: Αικατερίνη Θεοδωροπούλου, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστησαν η εισηγήτρια κα Θεοδωροπούλου, η Προϊσταμένη του Τμήματος Γνωμοδοτήσεων της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., κα Χριστίνα Καξιρή, καθώς και ο κ. Γεώργιος Σαμπάνης, Ειδικός Επιστήμονας στο Γραφείο του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και η κα Βασιλική Σίτα, Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ενεργειακών Πολιτικών και Ενεργειακής Αποδοτικότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, οι οποίοι και αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη της Αρχής.

Θέμα: Διατύπωση σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την σύναψη τριών συμβάσεων παροχής α)νομικών υπηρεσιών συνολικής προϋπολογισθείσας αξίας 250.000€ χωρίς ΦΠΑ, β) χρηματοοικονομικών υπηρεσιών συνολικής προϋπολογισθείσας αξίας 350.000€ χωρίς ΦΠΑ και γ) λογιστικών / φορολογικών υπηρεσιών συνολικής προϋπολογισθείσας αξίας 100.000€ χωρίς ΦΠΑ.

I. Ιστορικό- πραγματικά περιστατικά

Από το φάκελο της υπόθεσης, το κατατεθέν αίτημα και τα διαλαμβανόμενα σε αυτό καθώς και τα περιεχόμενα σε αυτόν στοιχεία και σχετικά έγγραφα προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Με το υπ' αρ. πρωτ. ΔΕΠΕΑ/178257/23.06.2017 αίτημά του, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Διεύθυνση Ενεργειακών Πολιτικών & Ενεργειακών Αποδοτικότητας) προς την Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (εφεξής Αρχή) που παρελήφθη στις 29.06.2017 (αρ. πρωτ. εισερχ. 4212), όπως συμπληρώθηκε με το υπ' αρ. πρωτ. ΔΕΠΕΑ 179712/02.08.2017 (αρ. πρωτ. εισερχ. 4974/02.08.2017), αιτείται την “*απευθείας ανάθεση συμβάσεων για την εκτέλεση του έργου «Συμβουλευτικές υπηρεσίες στο πλαίσιο της απελευθέρωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και ειδικότερα για την εφαρμογή των Αποφάσεων C (2008) 824, C (2009) 6244 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής»*”. Με βάση τα διαλαμβανόμενα στο από 02.08.2017 έγγραφο του αιτούντος “*για την παροχή των αιτουμένων υπηρεσιών, ήτοι νομικών, χρηματοοικονομικών και λογιστικών φορολογικών υπηρεσιών θα ανατεθούν τρεις ξεχωριστές συμβάσεις συνολικής προϋπολογισθείσας αξίας 700.000€ πλέον ΦΠΑ 24%*”. Τα στοιχεία των υπό ανάθεση συμβάσεων (αναλυτική περιγραφή του αντικείμενου με ρητή περιγραφή CPV, προϋπολογισθείσα δαπάνη ανά κατηγορία) όπως προκύπτουν από το υποβληθέν σχέδιο απόφασης προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης αποτυπώνονται ως κάτωθι:

“i) Υπηρεσίες νομικού συμβούλου σε σχέση με τις τρεις φάσεις του έργου συνολικής προϋπολογισθείσας αξίας 250.000€ αντιστοιχούν στους ακόλουθους κωδικούς CPV:79000000-4 Επιχειρηματικές υπηρεσίες: νομικές, μάρκετινγκ, παροχής συμβουλών, πρόσληψης, εκτύπωσης και ασφάλειας, 79112100-3 Υπηρεσίες εκπροσώπησης ενδιαφερόμενων μερών, 79100000-5 Νομικές υπηρεσίες, 79110000-8 Υπηρεσίες παροχής συμβουλών νομικού χαρακτήρα και νομικής εκπροσώπησης, 79111000-5 Υπηρεσίες παροχής νομικών συμβουλών, 79112000-2 Υπηρεσίες νομικής εκπροσώπησης, 75111200-9 Νομοθετικές υπηρεσίες, 71314000-2 Υπηρεσίες σχετιζόμενες με την ενέργεια και συναφείς υπηρεσίες, 70332100-8 Υπηρεσίες διαχείρισης έγγειας ιδιοκτησίας.

ii) Υπηρεσίες χρηματοοικονομικού συμβούλου σε σχέση με το σύνολο των σταδίων του έργου συνολικής προϋπολογισθείσας αξίας 350.000€ αντιστοιχούν στους ακόλουθους κωδικούς CPV:79000000-4 Επιχειρηματικές υπηρεσίες: νομικές, μάρκετινγκ, παροχής συμβουλών, πρόσληψης, εκτύπωσης και ασφάλειας, 79112100-3 Υπηρεσίες εκπροσώπησης ενδιαφερόμενων μερών, 79300000-7 Έρευνα αγοράς και οικονομική έρευνα· δημοσκοπήσεις και στατιστικές, 79310000-0 Υπηρεσίες έρευνας αγοράς, 79311100-8 Υπηρεσίες σχεδιασμού έρευνας, 79311300-0 Υπηρεσίες ανάλυσης αποτελεσμάτων ερευνών, 79311400-1 Υπηρεσίες οικονομικών ερευνών, 79311410-4 Εκτίμηση οικονομικών επιπτώσεων, 79312000-4 Υπηρεσίες ελέγχου αγοράς, 79313000-1 Υπηρεσίες εκτίμησης απόδοσης, 79314000-8 Μελέτη σκοπιμότητας, 79311400-1 Υπηρεσίες οικονομικών ερευνών, 79419000-4 Υπηρεσίες παροχής συμβουλών σε θέματα εκτιμήσεων, 66171000-9 Υπηρεσίες παροχής οικονομικών συμβουλών, 71314000-2 Υπηρεσίες σχετιζόμενες με την ενέργεια και συναφείς υπηρεσίες, 70332100-8 Υπηρεσίες διαχείρισης έγγειας ιδιοκτησίας, 79112100-3 Υπηρεσίες εκπροσώπησης ενδιαφερόμενων μερών.

lil) Υπηρεσίες λογιστικού/φορολογικού συμβούλου σε σχέση με το σύνολο των σταδίων του έργου συνολικής προϋπολογισθείσας αξίας 100.000€ αντιστοιχούν στους ακόλουθους κωδικούς CPV:79000000-4 Επιχειρηματικές υπηρεσίες: νομικές, μάρκετινγκ, παροχής συμβουλών, πρόσληψης, εκτύπωσης και ασφάλειας, 79112100-3 Υπηρεσίες εκπροσώπησης ενδιαφερόμενων μερών, 79220000-2 Φορολογικές υπηρεσίες 79221000-9 Υπηρεσίες παροχής συμβουλών σε θέματα φορολογίας, 79211000-6 Λογιστικές υπηρεσίες 79200000-6, Υπηρεσίες λογιστικής, διαχειριστικού ελέγχου και φορολογικές υπηρεσίες 79210000-9, 79211120-3 Υπηρεσίες καταγραφής αγοραπωλησιών, 79211200-8 Υπηρεσίες σύνταξης οικονομικών απολογισμών, 79211200-8 Υπηρεσίες σύνταξης οικονομικών απολογισμών, 70332100-8 Υπηρεσίες διαχείρισης έργων ιδιοκτησίας.”

Αναφορικά με τη διάρκεια των υπό ανάθεση συμβάσεων, στο σχέδιο απόφασης προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση διακήρυξης αναφέρεται “η συνολική διάρκεια παροχής των υπό ανάθεση υπηρεσιών θα είναι μέχρι την ολοκλήρωση της Γ΄ ΦΑΣΗΣ (ήτοι μέχρι Ιούνιο 2018) χωρίς μεταβολή του συμβατικού ανταλλάγματος, εάν οποιαδήποτε ΦΑΣΗ του έργου εκτελεστεί μετά τον κατά τα ανωτέρω αναμενόμενο χρόνο ολοκλήρωσης εκάστοτε χρονικού σταδίου παροχής των αιτούμενων υπηρεσιών για λόγους που δεν ανάγονται σε υπαιτιότητα των Αναδόχων”.

2. Οι ως άνω υπηρεσίες αφορούν στην:

“(i) Υποστήριξη κατά τη διάρκεια των διμερών επαφών μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού (DG Comp.) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τα μέτρα αποκατάστασης (remedial measures) που πρέπει να ληφθούν βάσει των υπ’ αριθμ. C (2008) 824 «Σχετικά με την χορήγηση ή την διατήρηση σε ισχύ από την Ελληνική Δημοκρατία δικαιωμάτων υπέρ της Δ.Ε.Η. Α.Ε. S.A. για την εξόρυξη λιγνίτη» και C (2009) 6244 «Για τον καθορισμό των ειδικών μέτρων που απαιτούνται για την αποκατάσταση των δυσμενών για τον ανταγωνισμό αποτελεσμάτων της παράβασης που διαπιστώθηκε με την απόφαση της Επιτροπής της 5ης Μαρτίου 2008 σχετικά με τη χορήγηση ή τη διατήρηση σε ισχύ από την Ελληνική Δημοκρατία δικαιωμάτων για την εξόρυξη λιγνίτη υπέρ της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού Α.Ε.» αποφάσεων της Επιτροπής, στο πλαίσιο των ευρύτερων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για το περαιτέρω άνοιγμα της Ελληνικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Τα μέτρα αποκατάστασης θα περιλαμβάνουν ανακατανομή (reallocation) δικαιωμάτων εξόρυξης αποθεμάτων λιγνίτη που σήμερα ανήκουν στη ΔΕΗ, σε συνδυασμό με τη μεταβίβαση των αντίστοιχων λιγνιτικών μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Το έργο περιλαμβάνει ιδίως την υποστήριξη στη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και της δομής των μέτρων αποκατάστασης, ήτοι εξέταση των κύριων θεμάτων (high level assessment) από την άποψη της αγοράς, καθώς και από νομικής (π.χ. εταιρικό δίκαιο, ρυθμιστικό πλαίσιο κεφαλαιαγοράς, ρυθμιστικό πλαίσιο ενεργειακού τομέα), φορολογικής και λογιστικής άποψης.

(ii) Υποστήριξη κατά τη φάση εξειδίκευσης των μέτρων αποκατάστασης τα οποία πρέπει να ληφθούν, καθώς και κατά τη διαδικασία υποβολής τους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο της διαδικασίας συμμόρφωσης με τις υπ’ αριθμ. C (2008) 824 και C (2009) 6244 αποφάσεις της Επιτροπής, όπως αυτή περιγράφεται στην ενωσιακή νομοθεσία.

(iii) Υποστήριξη κατά την διαμόρφωση και τη διενέργεια της διαδικασίας που θα ακολουθηθεί στη συνέχεια από την Ελληνική Δημοκρατία και τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού για να ελεγχθεί το ενδιαφέρον της αγοράς (market test) για το/α χαρτοφυλάκιο/α των αποθεμάτων λιγνίτη και των αντίστοιχων μονάδων παραγωγής.

(iv) Υποστήριξη κατά την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του market test, καθώς και σε οποιοδήποτε περαιτέρω διμερείς επαφές που μπορεί να υπάρξουν τότε με τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού για την οριστικοποίηση του/ων χαρτοφυλακίου/ων που προσφέρονται προς διάθεση.

(v) Υποστήριξη κατά την διαμόρφωση και τη διενέργεια της διαγωνιστικής διαδικασίας που θα ακολουθήσει για την υλοποίηση των μέτρων αποκατάστασης.

(vii) Υποστήριξη κατά τη σύνταξη της σχετικής νομοθεσίας, εάν απαιτηθεί.

(viii) Συμμετοχή σε τηλεδιασκέψεις και συναντήσεις με την Επιτροπή στην Αθήνα και στις Βρυξέλλες.

3. Η παροχή των ως άνω υπηρεσιών, με βάση τα διαλαμβανόμενα στα σχέδια απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, θα πραγματοποιηθεί σε 3 διαδοχικές φάσεις, των οποίων ο χρόνος ολοκλήρωσης και η προϋπολογισθείσα αξία των αιτούμενων ανά φάση υπηρεσιών αναλύονται ως εξής:

- Α' φάση [Επίσημη Υποβολή Πρότασης]:

Τα στάδια παροχής των αιτούμενων υπηρεσιών της Α' ΦΑΣΗΣ, υπό παρ. (i) έως (ii), αναμένεται να ολοκληρωθούν **μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου 2017 με την Επίσημη Υποβολή Πρότασης**. Η προϋπολογισθείσα δαπάνη για τις αιτούμενες υπηρεσίες της Α' ΦΑΣΗΣ ανέρχεται σε 400.000€ αντιστοιχούσα κατά 200.000€ σε παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, κατά 140.000€ σε παροχή νομικών υπηρεσιών και κατά 60.000€ σε παροχή λογιστικών/φορολογικών υπηρεσιών.

- Β' φάση [Υποβολή Δεσμευτικής Πρότασης]:

Τα στάδια παροχής των αιτούμενων υπηρεσιών της Β' ΦΑΣΗΣ, υπό παρ. (iii) έως (iv) και παρ. (vii), αναμένεται να ολοκληρωθούν **μέχρι το Νοέμβριο 2017 με την Υποβολή Δεσμευτικής Πρότασης**. Η προϋπολογισθείσα δαπάνη για τις αιτούμενες υπηρεσίες της Β' ΦΑΣΗΣ ανέρχεται σε 200.000€ αντιστοιχούσα κατά 100.000€ σε παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, κατά 80.000€ σε παροχή νομικών υπηρεσιών και κατά 20.000€ σε παροχή λογιστικών/φορολογικών υπηρεσιών.

- Γ' φάση [Ολοκλήρωση Διαδικασία Πώλησης]:

Το στάδιο παροχής των αιτούμενων υπηρεσιών της Γ' ΦΑΣΗΣ, υπό παρ. (v), αναμένεται να ολοκληρωθεί **μέχρι τον Ιούνιο 2018**. Η προϋπολογισθείσα δαπάνη για τις αιτούμενες υπηρεσίες της Α' ΦΑΣΗΣ ανέρχεται σε 100.000€ αντιστοιχούσα κατά 50.000€ σε παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, κατά 30.000€ σε παροχή νομικών υπηρεσιών και κατά 20.000€ σε παροχή λογιστικών/φορολογικών υπηρεσιών.

4. Με βάση τα στοιχεία του φακέλου η ανάγκη ανάθεσης της παροχής εν λόγω υπηρεσιών προέκυψε κατ' αρχήν κατά τα έτη 2008 και 2009, οπότε εκδόθηκαν οι υπό στοιχεία C (2008) 824 και C (2009) 6244 αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την προμήθεια λιγνίτη και την πρόσβαση στα πρωτογενή καύσιμα για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα και τον καθορισμό συγκεκριμένων μέτρων για τη διόρθωση των διαπιστωθεισών παραβάσεων. Μετά την άσκηση προσφυγών και αιτήσεων αναιρέσεως εκδόθηκαν οι υπό στοιχεία T-169/08 και από 15.12.2016 και T-421/09 και από 15.12.2016 αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου με αποτέλεσμα να πρέπει να εκτελεστεί το περιεχόμενο των συγκεκριμένων εκτελεστών αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εντός ορισμένου χρονοδιαγράμματος. Ειδικότερα σημειώνονται τα κάτωθι:

5. Στις 5 Μαρτίου 2008 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση C(2008)824, σχετικά με τη χορήγηση ή τη διατήρηση σε ισχύ από την Ελληνική Δημοκρατία δικαιωμάτων για την εξόρυξη λιγνίτη υπέρ της ΔΕΗ. Με το άρθρο 1 της εν λόγω απόφασεως η Επιτροπή διαπίστωσε ότι το άρθρο 22, παράγραφος 1, του νομοθετικού διατάγματος 4029/1959, το άρθρο 3, παράγραφος 1, του νόμου 134/1975 και οι υπουργικές αποφάσεις που εκδόθηκαν

κατ' εφαρμογήν του νόμου αυτού για τη χορήγηση στη ΔΕΗ δικαιωμάτων αναζητήσεως και εκμεταλλεύσεως του λιγνίτη αντέβαιναν στο άρθρο 86, παράγραφος 1, ΕΚ, σε συνδυασμό με το άρθρο 82 ΕΚ, κατά το μέτρο που είχαν απονείμει και διατηρήσει σε ισχύ υπέρ της Δ.Ε.Η. προνομιακά δικαιώματα για την εκμετάλλευση του λιγνίτη στην Ελλάδα, με αποτέλεσμα να δημιουργείται κατάσταση ανισότητας ευκαιριών μεταξύ των επιχειρήσεων όσον αφορά την πρόσβαση σε πρωτογενή καύσιμα για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και να παρέχεται στη ΔΕΗ η δυνατότητα να διατηρήσει ή να ενισχύσει τη δεσπόζουσα θέση την οποία κατέχει στην ελληνική αγορά χονδρικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας μέσω του αποκλεισμού ή της παρακωλύσεως της εισόδου νέων ανταγωνιστών στην εν λόγω αγορά.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 2 της ως άνω αποφάσεως, εντός προθεσμίας, αντιστοίχως, δύο μηνών και οκτώ μηνών από την κοινοποίηση της οικείας αποφάσεως, η Ελληνική Δημοκρατία όφειλε, αφενός, να ενημερώσει την Επιτροπή σχετικά με τα μέτρα τα οποία προτίθετο να λάβει με σκοπό τη διόρθωση των δυσμενών για τον ανταγωνισμό συνεπειών των κρατικών μέτρων που παρατίθενται στο άρθρο 1 και, αφετέρου, να θέσει σε εφαρμογή τα εν λόγω μέτρα.

6. Μετά την κοινοποίηση της αποφάσεως του Μαρτίου 2008, η Ελληνική Δημοκρατία διαβίβασε κατάλογο των μέτρων που σκόπευε να λάβει προκειμένου να διασφαλισθεί ότι οι ανταγωνιστές της ΔΕΗ στην ελληνική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας θα έχουν πρόσβαση στο λιγνίτη. Τα εν λόγω μέτρα περιελάμβαναν, ειδικότερα, την παραχώρηση δικαιωμάτων εκμετάλλευσης για τα ελληνικά λιγνιτικά κοιτάσματα της Δράμας, της Ελασσόνας, της Βεύης και της Βεγόρας (ΔΕΒΒ), μέσω διαγωνισμού, σε άλλες οντότητες πλην της ΔΕΗ.

Ακολούθως, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μετά την αποστολή εκ μέρους της Ελληνικής Δημοκρατίας των προτεινόμενων μέτρων, εξέδωσε στις 4 Αυγούστου 2009 την υπ' αριθμ. C (2009) 6244 απόφαση, για τον καθορισμό συγκεκριμένων μέτρων για τη διόρθωση των αντίθετων προς τον ανταγωνισμό συνεπειών της παραβάσεως που διαπιστώθηκε στην απόφαση της Επιτροπής της 5ης Μαρτίου 2008 σχετικά με τη χορήγηση ή τη διατήρηση σε ισχύ από την Ελληνική Δημοκρατία δικαιωμάτων για την εξόρυξη λιγνίτη υπέρ της ΔΕΗ, στο άρθρο 1 της οποίας προβλέπονταν τα εξής:

«Για να διορθωθούν οι δυσμενείς προς τον ανταγωνισμό συνέπειες που διαπιστώθηκαν με την απόφαση της 5ης Μαρτίου 2008, η Ελληνική Δημοκρατία λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο προκειμένου:

α) να χορηγήσει δικαιώματα εκμετάλλευσης επί των [κοιτασμάτων ΔΕΒΒ], μέσω διαγωνισμών σε άλλες επιχειρήσεις, πλην της ΔΕΗ, εκτός εάν δεν υποβληθεί άλλη αξιόπιστη προσφορά,

β) να απαγορεύσει στους κατόχους δικαιωμάτων εκμεταλλεύσεως επί των κοιτασμάτων της Δράμας, της Ελασσόνας και της Βεγόρας να πωλούν τον εξορυσσόμενο λιγνίτη στη ΔΕΗ, εκτός αν δεν υπάρχει άλλη αξιόπιστη προσφορά αγοράς των ποσοτήτων λιγνίτη, και για όσο χρονικό διάστημα η ΔΕΗ κατέχει δικαιώματα εκμεταλλεύσεως για περισσότερο από το 60 % του συνόλου των αποθεμάτων λιγνίτη, για τα οποία έχει εκδοθεί άδεια εκμεταλλεύσεως στην Ελλάδα, και

γ) να διοργανώσει νέα διαδικασία παραχώρησης σε περίπτωση ακύρωσης της υπό εξέλιξη διαδικασίας παραχώρησης δικαιωμάτων επί του κοιτάσματος Βεύης. Κατά την εν λόγω διαδικασία, δεν πρόκειται να ληφθεί υπόψη ενδεχόμενη προσφορά της ΔΕΗ, εκτός αν δεν υποβληθεί άλλη αξιόπιστη προσφορά, και θα απαγορεύεται στον κάτοχο του δικαιώματος να πωλεί τον εξορυσσόμενο λιγνίτη στη ΔΕΗ, εκτός αν δεν υποβληθεί άλλη αξιόπιστη προσφορά αγοράς, και για όσο χρονικό διάστημα η ΔΕΗ κατέχει δικαιώματα εκμεταλλεύσεως για περισσότερο από το 60% του συνόλου των αποθεμάτων λιγνίτη για τα οποία έχει εκδοθεί άδεια εκμεταλλεύσεως στην Ελλάδα.»

Περαιτέρω με το άρθρο 2, παράγραφος 1, της ανωτέρω απόφασης προβλεπόταν ότι οι διαδικασίες διαγωνισμού που αποβλέπουν στην εφαρμογή των μέτρων του άρθρου 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', της αποφάσεως αυτής προκηρύσσονται και τίθενται σε εφαρμογή το συντομότερο δυνατόν και το αργότερο εντός 6 μηνών από την κοινοποίηση της προσβαλλομένης αποφάσεως, τα δε δικαιώματα εκμεταλλεύσεως χορηγούνται στην πράξη στους επιλεγέντες υποψηφίους το αργότερο εντός 12 μηνών από την εν λόγω κοινοποίηση.

Κατά των ως άνω αποφάσεων ασκήθηκαν εκ μέρους της ΔΕΗ προσφυγές ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο με τις αποφάσεις της 20ης Σεπτεμβρίου 2012, ΔΕΗ κατά Επιτροπής (T-169/08 και T-421/09) ακύρωσε και τις δύο αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Μετά από αίτηση αναιρέσεως που άσκησε η Επιτροπή το Γενικό Δικαστήριο εξέδωσε τις υπ' αριθμ. 733/15.12.2016 και 748/15.12.2016 με τις οποίες έγινε δεκτό το περιεχόμενο των ανωτέρω αποφάσεων της Επιτροπής στο σύνολό τους.

7. Προς την κατεύθυνση της εξειδίκευσης των δεσμευτικών διαρθρωτικών μέτρων αποκατάστασης, σε εφαρμογή των ως άνω αποφάσεων, το Κυβερνητικό Συμβούλιο Οικονομικής Πολιτικής (ΚΥ.Σ.ΟΙ.Π) έλαβε την υπ' αριθμ. 57/09.05.2017 (ΦΕΚ Α' 72) απόφαση με την οποία εξειδικεύονται τα μέτρα αυτά, τα οποία οφείλει να υλοποιήσει η Ελληνική Κυβέρνηση εντός ορισμένου χρονοδιαγράμματος. Συγκεκριμένα με την απόφαση αυτή το Συμβούλιο δεσμεύτηκε ότι :

“Σε συμμόρφωση με τις αποφάσεις C(2008) 824 και C(2009) 6244 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη μονοπωλιακή πρόσβαση της ΔΕΗ Α.Ε. στο λιγνίτη, που κατέστησαν αμετάκλητες μετά τις (2016) 733 και (2016) 748 αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ελληνική Δημοκρατία θα προτείνει στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Επιτροπής (DG Comp.) δεσμευτικά διαρθρωτικά μέτρα αποκατάστασης (remedial structural measures), τα οποία θα σχεδιαστούν κατ' εφαρμογή των ακόλουθων αρχών:

α. Τα μέτρα θα περιλαμβάνουν αποεπένδυση λιγνιτικής ισχύος της ΔΕΗ Α.Ε., σε υπάρχοντες ή νέους εναλλακτικούς προμηθευτές και άλλους επενδυτές.

β. Η ΔΕΗ δεν θα έχει οποιαδήποτε συμμετοχή ή σύνδεση με οποιοδήποτε στοιχείο της αποεπένδυσης, συμπεριλαμβανομένης της προνομιακής προμήθειας ηλεκτρισμού. Σε εναρμόνιση με την ανακοίνωση της Επιτροπής, σχετικά με τα διαρθρωτικά μέτρα που είναι αποδεκτά βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου και του Κανονισμού

(ΕΚ) αριθ. 802/2004 της Επιτροπής, ο(οι) αγοραστής/ές: • θα είναι ανεξάρτητοι από και δεν θα συνδέονται με τη ΔΕΗ Α.Ε. και τις συνδεδεμένες εταιρείες της, • θα έχουν τους οικονομικούς πόρους, την αποδεδειγμένη τεχνογνωσία και το κίνητρο για να διατηρήσουν και να αναπτύξουν την αποεπενδύσιμη ισχύ ως βιώσιμη και ενεργούσα ανταγωνιστική δύναμη σε σχέση με τη ΔΕΗ Α.Ε. και τους υπόλοιπους ανταγωνιστές, • δεν θα προκαλούν ούτε ενδέχεται να προκαλούν, με βάση τη διαθέσιμη πληροφόρηση, εκ πρώτης όψεως ζητήματα ανταγωνισμού και δεν θα προξενούν κίνδυνο καθυστέρησης για την υλοποίηση των διαρθρωτικών μέτρων.

γ. Η αποεπένδυση θα αντιπροσωπεύει περίπου το 40% της λιγνιτικής ισχύος της ΔΕΗ Α.Ε. Το ακριβές ποσοστό θα καθοριστεί σε τεχνικές συζητήσεις με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με τις προαναφερθείσες αποφάσεις (στην αποεπένδυση θα συμπεριλαμβάνονται και τα σχετιζόμενα λιγνιτικά αποθέματα, σύμφωνα με τη σκέψη 248.1 της απόφασης C(2008) 824 της Επιτροπής). Η αποεπένδυση θα έχει ισοδύναμα οικονομικά χαρακτηριστικά με τη λιγνιτική ισχύ της ΔΕΗ Α.Ε., ιδιαίτερα σε όρους απόδοσης και διάρκειας ζωής, αντικατοπτρίζοντας την έναρξη και τη λήξη λειτουργίας της λιγνιτικής ισχύος.

δ. Τα μέτρα θα σχεδιαστούν και θα εφαρμοστούν σύμφωνα με τους εφαρμοστέους και ουσιαστικούς κανόνες ανταγωνισμού. Θα οριστικοποιηθούν μέσω της επίσημης υποβολής της συμφωνηθείσας δεσμευτικής πρότασης από την Ελληνική Δημοκρατία στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (DG Comp.) μέχρι τον Νοέμβριο 2017 και θα υλοποιηθούν μέχρι τον Ιούνιο 2018.”

8. Μετά την έκδοση της απόφασης του ΚΥΣΟΙΠ εστάλη στην Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση στις 18.05.2017 δεσμευτικό κείμενο από τη Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών, όπου αποτυπώνεται το χρονοδιάγραμμα των ενεργειών που πρέπει να υλοποιήσει η Ελληνική Δημοκρατία προκειμένου να συμμορφωθεί με τις ως άνω αποφάσεις. Η διαδικασία αποεπένδυσης θα ακολουθούσε το χρονοδιάγραμμα, όπως είχε αυτό συμπεριληφθεί στο στοιχείο (5) αυτής της επιστολής, θα ακολουθούσε το συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα:

-Τον Μάιο έως τον Ιούνιο θα λάβουν χώρα οι συζητήσεις προκειμένου να καθοριστεί η δεσμευτική πρόταση σχετικά με το πακέτο της αποεπένδυσης που θα επιλεγεί.

-Μέχρι τα μέσα Ιουλίου θα υποβληθεί από την Ελληνική Δημοκρατία λεπτομερής και υπογεγραμμένη πρόταση αποεπένδυσης, η οποία θα αντανάκλα πλήρως τα τεθέντα με τη συγκεκριμένη επιστολή κριτήρια, η οποία πρόταση θα είναι κατάλληλη και ικανή να κριθεί σε τεστ της αγοράς που θα διεξάγει η ίδια η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού.

- Τον Σεπτέμβριο 2017 θα διεξαχθεί το εν λόγω τεστ της αγοράς.

-Τον Οκτώβριο 2017 θα επανεξεταστεί η πρόταση, εφόσον υπάρχει ανάγκη τροποποίησης, αναλόγως των αποτελεσμάτων του τεστ της αγοράς

-Τον Νοέμβριο 2017 η Ελληνική Δημοκρατία θα υποβάλλει τυχόν τροποποιημένη πρόταση αποεπένδυσης

-Τον Ιούνιο 2018 θα υλοποιηθεί η πρόταση με υποβολή των δεσμευτικών προσφορών και τη συμφωνία πώλησης των παγίων προς πώληση.

9. Η υποχρέωση αυτή είχε αρχικά περιληφθεί στο από 21.06.2017 κείμενο (draft Προσχέδιο) του Συμπληρωματικού Μνημονίου Συνεργασίας και μετέπειτα αποτυπώθηκε ρητά και στο

κείμενο του από 05.07.2017 Συμπληρωματικού Μνημονίου Συνεργασίας (Supplement Memorandum of Understanding) μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Ευρωπαϊκών Θεσμών (σελ. 39) ως κάτωθι:

“i. Structural measures relating to lignite-fired generation capacity.

The authorities will as a prior action formally propose structural measures that will be unconditionally implemented to comply with recent judgments of the European Courts in relation to Commission’s decisions C(2008) 824 and C(2009) 6244 on lignite.

The following principles, which will be endorsed by KYSOIP as a prior action, shall apply to the structural measures relating to lignite-fired generation capacity:

a. The measures shall consist of the divestment of PPC’s lignite-fired generation capacity to existing or new alternative suppliers and other investors.

b. PPC shall not have any participation or link, including preferential supply of electricity, with any divested entity. In line with the Commission’s practice as set out in the merger remedies notice, the purchaser(s): ☐ shall be independent of and unconnected to PPC and its affiliated undertakings; ☐ shall have the financial resources, proven expertise and incentive to maintain and develop the divested generation capacity as a viable and active competitive force in competition with PPC and other competitors; ☐ shall neither be likely to create, in light of the information available, prima facie competition concerns nor give rise to a risk that the implementation of the structural measures will be delayed.

c. The divestment shall represent around 40% of PPC’s lignite-fired generation capacity. The exact percentage will be defined with technical discussions with Commission, according to the aforementioned judgments and decisions on lignite. The divestment shall have equivalent economic characteristics to PPC’s lignite-fired generation capacity, in particular in terms of efficiency and lifetime, reflecting commissioning and decommissioning of lignite-fired generation capacity.

d. The measures will be designed and implemented following the applicable competition procedural rules. They shall be finalised through the official submission of the agreed binding commitment offer by the Hellenic Republic to the Directorate General for Competition of the European Commission (DG COMP) as key deliverable by November 2017 and implemented by June 2018.”

Με βάση τα διαλαμβανόμενα στο υπ' αριθμ. 178257/23.06.2017 έγγραφο του αιτούντος η ως άνω συμφωνία “αποτελέσει προαπαιτούμενη ενέργεια για την επιτυχή ολοκλήρωση της Συνόδου των Υπουργών Οικονομικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έλαβε χώρα στις 22 Μαΐου 2017”.

10. Ήδη η αρμόδια Διεύθυνση Ενεργειακών Πολιτικών και Ενεργειακής Αποδοτικότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με το Α.Π. ΔΕΠΕΑ/ΔΥ/28.04.2017 έγγραφο της είχε απευθυνθεί προς την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Τομέα Ενέργειας υποβάλλοντας σχετικό ερώτημα περί της δυνατότητας χρηματοδότησης του εν θέματι έργου από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΕΠ) του ΕΣΠΑ 2014-2020. Η Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Τομέα Ενέργειας με το με αριθμ. πρωτ. 470/10.05.2017 έγγραφό της ενημέρωσε την αιτούσα υπηρεσία ότι δεν δύναται να χρηματοδοτηθεί από τα ΕΠ των Περιφερειών αλλά ούτε και από το ΕΠ “Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ)” καθώς δεν εμπίπτει στις επιλέξιμες κατηγορίες παρεμβάσεων των Προγραμμάτων.

Ακολούθως την 25.05.2017 η Διεύθυνση Ενεργειακών Πολιτικών και Ενεργειακής Αποδοτικότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας υπέβαλε αίτημα προς το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης (Δ/ση Δημοσίων Επενδύσεων) προκειμένου να προβεί στην Προέγκριση Νέου Έργου με τίτλο «Συμβουλευτικές υπηρεσίες στο πλαίσιο της

απελευθέρωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και ειδικότερα για την εφαρμογή των Αποφάσεων C (2008) 824, C (2009) 6244 της Ευρωπαϊκής Ένωσης” και με την Α.Π. 81231/20.07.2017 (ΑΔΑ: ΩΚΩΘ465ΧΙ8-1Η8) Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης εγκρίθηκε η ένταξη στο ΠΔΕ 2017, μεταξύ άλλων, και του εν θέματι έργου.

11. Κατόπιν των ανωτέρω, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας με το υπ' αριθμ ΔΕΠΕΑ/178257/23.06.2017 αίτημά του προς την Αρχή που παρελήφθη στις 29.06.2017 (αρ. πρωτ. εισερχ. 4212), όπως συμπληρώθηκε με το υπ' αρ. πρωτ. 34452/02.08.2017 έγγραφο και τα συνημμένα σε αυτό στοιχεία (αρ. πρωτ. εισερχ. 4974/02.08.2017), το Υπουργείο αιτείται την απευθείας ανάθεση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, τριών (3) συμβάσεων παροχής υπηρεσιών για “την εκτέλεση του έργου «Συμβουλευτικές υπηρεσίες στο πλαίσιο της απελευθέρωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και ειδικότερα για την εφαρμογή των Αποφάσεων C (2008) 824, C (2009) 6244 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής» και ειδικότερα σύμβαση παροχής α)νομικών υπηρεσιών, συνολικής προϋπολογισθείσας αξίας 250.000€ χωρίς ΦΠΑ, β) χρηματοοικονομικών υπηρεσιών συνολικής προϋπολογισθείσας αξίας 350.000 χωρίς ΦΠΑ και γ)λογιστικών/φορολογικών υπηρεσιών συνολικής προϋπολογισθείσας αξίας 100.000€ χωρίς ΦΠΑ, υποβάλλοντας το σχετικό σχέδιο απόφασης περί προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης.

12. Για την ανάθεση των ζητούμενων συμβάσεων το αιτούν επικαλείται ρητά τη διάταξη του εδ. γ της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4412 /2016, ισχυριζόμενο, αναφορικά με την αναγκαιότητά τους και την ύπαρξη απρόβλεπτων περιστάσεων τα εξής: “Η ανάγκη ανάθεσης συμβάσεων παροχής υπηρεσιών για την εκτέλεση του έργου.... προέκυψε κατ’ αρχήν κατά τα έτη 2008 και 2009, οπότε εκδόθηκαν οι υπό στοιχεία C (2008) 824 και C (2009) 6244 αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αντίστοιχα, και κατόπιν τούτου μετά από χρονοβόρα δικαστική διαμάχη και ύστερα από την ακύρωση των ως άνω αποφάσεων σε πρώτο βαθμό και την αναίρεση των σχετικών αποφάσεων από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης οριστικοποιήθηκε η εκτελεστότητα των συγκεκριμένων αποφάσεων με την έκδοση των υπό στοιχεία T- RENV – DEI /08 και από 15.12.2016 και T-421/09 RENV και από 15.12.2016 αποφάσεων του Γενικού Δικαστηρίου με αποτέλεσμα να πρέπει να εκτελεστεί το περιεχόμενο των συγκεκριμένων εκτελεστών αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος από εκδόσεως των αποφάσεων αυτών [οκτώ μήνες για θέσπιση και εφαρμογή των μέτρων, σκ. 251 C (2008) 824 και έξι μήνες για την έναρξη διαγωνιστικής διαδικασίας, σκ. 42 κ’ 43 C (2009) 6244].

Ο χρόνος λήψης των αιτούμενων μέτρων καθώς και ο τρόπος καθορισμού των εν λόγω μέτρων, όπως ορίζονταν στις υπό στοιχεία C (2008) 824 και C (2009) 6244 αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τροποποιήθηκαν στο πλαίσιο του Σχεδίου Συμπληρωματικού Μνημονίου Συνεργασίας (σελ. 39) και καθορίστηκε ως χρόνος οριστικοποίησης των μέτρων ο Νοέμβριος 2017 και υλοποίησης αυτών μέχρι τον Ιούνιο 2018. Επισημαίνεται ότι το Συμπληρωματικό Μνημόνιο Συνεργασίας οριστικοποιήθηκε και υπογράφηκε την 5.7.2017, γεγονός απρόβλεπτο και εκτός της σφαιράς επιρροής των αρμοδίων Υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Δυνάμει του Συμπληρωματικού Μνημονίου Συνεργασίας το έργο πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι το Νοέμβριο του 2017 αναφορικά με τη συμφωνία επί συγκεκριμένων μέτρων, όπως θα διαμορφωθούν μέσω διαπραγματεύσεων, και την οριστικοποίηση αυτών και υλοποίηση των μέτρων αυτών, συμπεριλαμβανομένης της διενέργειας της προβλεπόμενης διαγωνιστικής διαδικασίας, μέχρι τον Ιούνιο 2018.

Τέλος στο από 02.08.2017 έγγραφο παροχής διευκρινήσεων αναφέρεται ότι “Για τους λόγους δε που αναφέρονται υπό παρ. 2.4 έως 2.6. του σχετ. (α) [δηλ. το από 23.06.2017 αρχικό έγγραφο αίτημα] δεν είναι δυνατή η ανάθεση των αιτούμενων υπηρεσιών μέσω διαγωνιστικής διαδικασίας με δημοσίευση διακήρυξης για λόγους που δεν ανάγονται σε υπαιτιότητα της υπηρεσίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.”

Στα κατά τα ως άνω επικαλούμενα υπό στοιχεία 2.4 έως 2.6 εμπεριέχονται οι κάτωθι ισχυρισμοί:

“2.4) Η ανάθεση των άνω περιγραφόμενων υπηρεσιών με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης με δημοσίευση διακήρυξης απαιτεί να λάβει χώρα (α) η κατάρτιση διακήρυξης μέσω συνεργασίας των εμπλεκόμενων υπηρεσιών του ΥΠΕΝ, (β) η δημοσίευση διακήρυξης, (γ) η παραλαβή προσφορών μετά την παρέλευση – από τη δημοσίευση της διακήρυξης – της προθεσμίας των τριάντα (30) ημερών που αναφέρεται στο αρ. 29 παρ. 1 ν. 4412/2016 ή της συντετμημένης προθεσμίας των είκοσι πέντε (25) ημερών του αρ. 28 παρ. 6 ν. 4412/2016 ή της συντετμημένης – λόγω επείγοντος – προθεσμίας των δεκαπέντε (15) ημερών για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής αρχόμενης από τη δημοσίευση της διακήρυξης και των δέκα (10) ημερών για την παραλαβή των προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών κατ’ αρ. 28 παρ. 6 ν. 4412/2016, (δ) η αξιολόγηση των προσφορών και των συναφών δικαιολογητικών συμμετοχής, (ε) η διαπραγμάτευση μεταξύ των ενδιαφερομένων σε διαφορετικά στάδια και (στ) η ανάθεση της σύμβασης.

2.5) Για την έναρξη και ολοκλήρωση των προαναφερθείσας διαγωνιστικής διαδικασίας απαιτείται χρονικό διάστημα τουλάχιστον/μεγαλύτερο των δύο μηνών χωρίς να υπολογιστεί τυχόν καθυστέρηση της ολοκλήρωσης της ως άνω περιγραφόμενης διαγωνιστικής διαδικασίας σε περίπτωση άσκησης προδικαστικής προσφυγής ή/και αίτησης ασφαλιστικών μέτρων σε οποιοδήποτε στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας. Για το λόγο αυτό δεν θα ήταν δυνατή η ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας με δημοσίευση διακήρυξης εντός χρονικού διαστήματος που θα επέτρεπε την εκπόνηση της αιτούμενης μελέτης μέχρι το Νοέμβριο 2017 μετά την ανάληψη της σχετικής υποχρέωσης.

2.6) Η συμμόρφωση με τις ως άνω τελεσίδικες αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου υπ’ αριθ. 733/15.12.2016 και 748/15.12.2016 σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που καθορίσθηκε και με τον τρόπο που επιβλήθηκε στην κυβέρνηση, αποτελεί πρώτον λόγο υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος, καθόσον σε περίπτωση μη έγκαιρης υλοποίησης του απαιτούμενου έργου μέσω των αιτούμενων υπηρεσιών δεν θα είναι δυνατή η υλοποίηση της υποχρέωσης που ανέλαβε το ελληνικό κράτος έναντι των δανειστών του εμπροθέσμως, με αποτέλεσμα να τεθεί σε κίνδυνο η χρηματοδότηση της χώρας λόγω μη εμπρόθεσμης επίτευξης των καθορισθέντων στόχων, δεύτερον γεγονός ανωτέρας βίας ενώ τρίτον πρόκειται για γεγονός το οποίο και κατεπείγον, όπως πολύ εύκολα μπορεί να συμπεράνει ο μέσος συνετός άνθρωπος, είναι και απρόβλεπτο, καθώς ουδείς ανέμενε όπως ο χρόνος συμμόρφωσης προς τις δικαστικές αυτές αποφάσεις θα είναι ο ίδιος με αυτόν της εμπρόθεσμης υλοποίησης των προαπαιτούμενων μέτρων, καθώς πρόκειται για δυο τελείως διαφορετικές διαδικασίες, που εκπορεύονται από διαφορετικές υποχρεώσεις και έχουν τελείως διαφορετικό νομικό έρεισμα.

Επί τη βάση όλων των ανωτέρω,

Παρακαλούμε όπως δυνάμεθα να αναθέσουμε την παροχή υπηρεσιών τεχνικοοικονομικού συμβούλου με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση διακήρυξης για λόγους επείγοντος κατ’ αρ. 32 παρ. 3 ν. 4412/2016, καθόσον ο χρόνος, που απαιτείται για τη διεξαγωγή των προβλεπόμενων διαδικασιών ανάθεσης με δημοσίευση διακήρυξης με τις αντίστοιχες συντετμημένες προθεσμίες λόγω επείγοντος, δεν επαρκεί για να παρασχεθούν οι αιτούμενες υπηρεσίες μέχρι το Νοέμβριο 2017, χωρίς υπαιτιότητα της αρμόδιας Υπηρεσίας του ΥΠΕΝ αλλά και για λόγους υπέρτερου δημόσιου συμφέροντος που

συνίσταται στην υποχρέωση του ελληνικού κράτους να συμμορφωθεί εμπροθέσμως με τις υποχρεώσεις που ανέλαβε.”

II. Νομικό πλαίσιο

13. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης, ορίζει τα ακόλουθα: «δδ) Οι αποφάσεις των αναθέτουσών Αρχών που αφορούν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του Ν. 4412/2016 (Α'147) εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπíπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΚ και 2014/25/ΕΚ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το Ν. 4412/2016. Κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας η Αρχή λαμβάνει υπόψη της τις γενικές αρχές του ενωσιακού και εθνικού δικαίου [...]».

14. Στο άρθρο 4 του ν. 4412/2016 [Μεικτές συμβάσεις (άρθρο 3 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)] ορίζονται τα κάτωθι: “1. Η παράγραφος 2 εφαρμόζεται σε μεικτές συμβάσεις οι οποίες έχουν ως αντικείμενο διαφορετικά είδη συμβάσεων, το σύνολο των οποίων εμπίπτει στο παρόν Βιβλίο (άρθρα 3 έως 221). Οι παράγραφοι 3 έως 5 εφαρμόζονται σε μεικτές συμβάσεις οι οποίες έχουν ως αντικείμενο συμβάσεις που εμπίπτουν στο παρόν Βιβλίο και συμβάσεις που διέπονται από τις διατάξεις του Βιβλίου II ή/και από άλλο νομικό καθεστώς, όπως οι διατάξεις του ν. 3978/2011 (Α' 137) ή/και τις διατάξεις με τις οποίες εναρμονίζεται η νομοθεσία στην Οδηγία 2014/23/ΕΕ (L 94).

2. Οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο δύο ή περισσότερα είδη συμβάσεων (έργα, υπηρεσίες ή προμήθειες) ανατίθενται, σύμφωνα με τις διατάξεις που εφαρμόζονται στο είδος της σύμβασης που χαρακτηρίζει το κύριο αντικείμενο της σχετικής σύμβασης. Στην περίπτωση μεικτών συμβάσεων που αποτελούνται εν μέρει από υπηρεσίες κατά την έννοια των άρθρων 107 έως 110 και εν μέρει από άλλες υπηρεσίες ή μεικτών συμβάσεων που αποτελούνται εν μέρει από υπηρεσίες και εν μέρει από προμήθειες, το κύριο αντικείμενο καθορίζεται, σύμφωνα με το ποια από τις εκτιμώμενες αξίες των αντίστοιχων υπηρεσιών ή προμηθειών είναι η υψηλότερη.”

15. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του ν. 4412/2016: “Ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, ορίζονται τα ακόλουθα: (...) β) 135.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Αν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ανατίθενται από τις αναθέτουσες αρχές που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, το εν λόγω κατώτατο όριο ισχύει μόνο για τις συμβάσεις που αφορούν τα οριζόμενα στο Παράρτημα III του Προσαρτήματος Α' προϊόντα, γ) 209.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Το κατώτατο όριο αυτό εφαρμόζεται επίσης στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αυτές αφορούν προϊόντα που δεν εμπίπτουν στο Παράρτημα III του Προσαρτήματος Α.

δ) 750.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών που αφορούν κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα XIV του Προσαρτήματος Α'.

Τα κατώτατα όρια που καθορίζονται στις ως άνω περιπτώσεις α', β' και γ' ισχύουν, εφόσον δεν έχουν αναθεωρηθεί, σύμφωνα με το άρθρο 6 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ."

16. Το άρθρο 6 παρ. 1, 3 και 4 του ίδιου νόμου ορίζει τα παρακάτω:

"1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαίρεσης ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης.(...)

3. Η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου. Η σύμβαση δεν κατατέμενεται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους.

4. Η εκτιμώμενη αξία ισχύει τη στιγμή της αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού ή , στις περιπτώσεις όπου δεν προβλέπεται προκήρυξη διαγωνισμού, τη στιγμή που η αναθέτουσα αρχή εκκινεί τη διαδικασία σύναψης σύμβασης, για παράδειγμα ερχόμενη σε επαφή με οικονομικούς φορείς για τους σκοπούς της σύναψης της σύμβασης, όπου ενδείκνυται κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 61".

17. Στο άρθρο 10 του ν. 4412/2016 "Ειδικές εξαιρέσεις για συμβάσεις υπηρεσιών (άρθρο 10 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)" προβλέπονται τα κάτωθι:

" Το παρόν Βιβλίο (άρθρα 3 έως 221) δεν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών οι οποίες:

α) έχουν ως αντικείμενο την αγορά ή μίσθωση, με οποιουδήποτε χρηματοδοτικούς όρους, γης ή υφιστάμενων κτισμάτων ή άλλων ακινήτων ή αφορούν δικαιώματα επ' αυτών, [...]

δ) αφορούν οποιαδήποτε από τις κατωτέρω νομικές υπηρεσίες:

αα) νομική εκπροσώπηση πελάτη από δικηγόρο κατά την έννοια του άρθρου 2 του π.δ. 258/1987 (Α' 125) σε: - διαιτησία ή συμβιβασμό που διεξάγεται σε κράτος μέλος, τρίτη χώρα ή ενώπιον διεθνούς οργάνου διαιτησίας ή συμβιβασμού ή - δικαστικές διαδικασίες ενώπιον δικαστηρίων, δικαιοδοτικών οργάνων ή δημοσίων αρχών κράτους - μέλους, τρίτης χώρας ή διεθνών δικαστηρίων, δικαιοδοτικών ή θεσμικών οργάνων,

ββ) νομικές συμβουλές για την προετοιμασία οποιασδήποτε από τις διαδικασίες της υποπερίπτωσης αα' της παρούσας περίπτωσης ή εάν υπάρχει απτή ένδειξη και μεγάλη πιθανότητα το ζήτημα που αφορούν οι συμβουλές να αποτελέσει αντικείμενο τέτοιων διαδικασιών, υπό την προϋπόθεση ότι οι συμβουλές παρέχονται από δικηγόρο, κατά την έννοια του άρθρου 2 του π.δ. 258/1987,

[...] ε) αφορούν χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες σχετικές με την έκδοση, την αγορά, την πώληση ή τη μεταβίβαση τίτλων ή άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων, κατά την έννοια του ν. 3606/2007 (Α' 195), υπηρεσίες που παρέχονται από κεντρικές τράπεζες και συναλλαγές με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας,

στ) αφορούν δάνεια είτε συνδέονται είτε όχι με την έκδοση, την πώληση, την αγορά ή τη μεταβίβαση τίτλων ή άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων[...].

18. Περαιτέρω το άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ως άνω νόμου, ορίζει ότι:

"2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: (...) γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση".

19. Στο άρθρο 107 “Ανάθεση συμβάσεων για κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες (άρθρα 74 και 76 παράγραφος 1 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)” ορίζονται τα κάτωθι:

“1. Οι δημόσιες συμβάσεις άνω των ορίων, για κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες, που αναφέρονται στο Παράρτημα XIV του Προσαρτήματος Α', ανατίθενται, σύμφωνα την παρ. 3, τα άρθρα 108, 109 και 110, καθώς και τις ειδικότερες διατάξεις που καθορίζουν τους εφαρμοστέους διαδικαστικούς κανόνες και προβλέπονται στα έγγραφα της σύμβασης.

2. Οι δημόσιες συμβάσεις κάτω των ορίων, για κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες, που αναφέρονται στο Παράρτημα XIV του Προσαρτήματος Α', ανατίθενται, σύμφωνα με την παράγραφο 3, το άρθρο 122, τα άρθρα 109 και 110, καθώς και τις ειδικότερες διατάξεις που καθορίζουν τους εφαρμοστέους διαδικαστικούς κανόνες και προβλέπονται στα έγγραφα της σύμβασης.

3. Σε κάθε περίπτωση οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να τηρούν τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων και οι διαδικαστικοί κανόνες των παραγράφων 1 και 2 πρέπει να επιτρέπουν στις αρμόδιες αρχές να λαμβάνουν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των σχετικών υπηρεσιών.”

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIV

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 107

Κωδικός	Περιγραφή
79100000-5 έως 79140000-7· 75231100-5·	Νομικές υπηρεσίες στον βαθμό που δεν αποκλείονται βάσει του άρθρου 10 στοιχείο δ)
75100000-7 έως 75120000-3· 75123000-4· 75125000-8 έως 75131000-3	Λοιπές διοικητικές και κρατικές υπηρεσίες

III. Νομική Εκτίμηση

20. Το υπό εξέταση αίτημα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας αφορά στη σύναψη τριών(3) δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών με την έννοια της διάταξης του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ. Δεδομένου ότι πρόκειται για διαδικασία διαπραγματεύσεως, σε εφαρμογή της επικαλούμενης διάταξης του άρθρου 32.2.γ του ν. 4412/2016, για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων παροχής νομικών, χρηματοοικονομικών και λογιστικών/φορολογικών υπηρεσιών, προϋπολογισθείσας αξίας 250.000€, 350.000€ και 100.000€ χωρίς Φ.Π.Α. αντίστοιχα, διάρκειας εκάστης εξ αυτών 11 μηνών, δέον όπως εξετασθεί εάν συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής, κατ' άρθρο 2 παράγραφος 2 περίπτωση γ' υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης.

Σε κάθε περίπτωση οι υπό κρίση συμβάσεις υπηρεσιών συμβούλου φαίνεται να αποσκοπούν στην ολοκλήρωση ενός ενιαίου, με βάση την οικονομική και τεχνική λειτουργία τους, αποτελέσματος που συνίσταται στην υποστήριξη κατά τη διάρκεια των διμερών επαφών μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τα μέτρα αποκατάστασης (remedial measures) που πρέπει να ληφθούν στο πλαίσιο της απελευθέρωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και ειδικότερα για την εφαρμογή των Αποφάσεων C (2008) 824, C (2009) 6244 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι οποίες πρόκειται να ανατεθούν και

να παρασχεθούν ταυτόχρονα, στο πλαίσιο του ίδιου γεωγραφικού πλαισίου (σχετ. Απόφαση ΔΕΚ της 5.10.2000 στη C-16/1998, Επιτροπή κατά Γαλλίας, σελ. I-8315, Αποφάσεις VI Τμήματος 3741/2009, 3740/2009, 3730/2009, Πράξεις VI Τμήματος 49/2006, 33/2006, Πράξεις Ε΄ Κλιμακίου 565/2009, 562/2009, 555/2009, 148/2006, 42/2004, 41/2004, 4/2004, 365/2003, 363/2003, 359/2003).

Με τα δεδομένα αυτά και λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω λειτουργικά κριτήρια οι ως άνω συμβάσεις θεωρούνται ομοειδείς, το άθροισμα της προϋπολογιζόμενης αξίας τους ανέρχεται στο ποσό των 700.000 ευρώ, ήτοι υπερβαίνει τα κατώτατα όρια του άρθρου 5 του νόμου 4412/2016 και, συνεπώς, εν πρώτοις επιπίπτουν, λόγω της συνολικής εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2014/24/ΕΚ, και συνακόλουθα, στην γνωμοδοτική αρμοδιότητα της Αρχής.

21. Αναφορικά με τις ουσιαστικές προϋποθέσεις της επικαλούμενης διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπίγον), παρατίθενται σχετικώς τα εξής:

21.1. Αρχικά επισημαίνεται ότι η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ και ήδη άρθρα 26 και 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, περιπτώσεις (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007 και ήδη άρθρα 26 και 32 του Ν. 4412/2016). Περαιτέρω επισημαίνεται ότι οι εν λόγω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από την βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ελεύθερου ανταγωνισμού, της αποφυγής των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η οδηγία 2014/24/ΕΚ να μην απωλέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13ης Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

21.2. Ειδικότερα, ως προς την εφαρμογή του εν λόγω άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 και μάλιστα για την εξαίρεση του κατεπίγοντος, η εφαρμογή της τελευταίας εξαρτάται από τη συνδρομή πέντε σωρευτικών προϋποθέσεων.

(α) Συγκεκριμένα, προϋποθέτει:

- i) την ύπαρξη κατεπίγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες,
- ii) την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης,
- iii) την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπίγουσας ανάγκης που ανακύπτει,
- iv) οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπίγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη, και τέλος,
- v) την ανάθεση της εν λόγω σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο.

(β) Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται γεγονότα που υπερβαίνουν κατά πολύ τον συνήθη ρου του οικονομικού και κοινωνικού βίου.

(γ) Γίνεται περαιτέρω δεκτό, σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, ότι, κατά την έννοια της διάταξης της υποπερίπτωσης γ' της περίπτωσης 1 του άρθρου 25 του π.δ/τος 60/2007 και πλέον άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή έχει μεν ευχέρεια, κατ' απόκλιση από το γενικό κανόνα διενέργειας ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού, να συνάπτει δημόσια σύμβαση με προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης, μόνον όμως εφόσον συντρέχουν οι προς τούτο νόμιμες προϋποθέσεις, ήτοι κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και δη μη απορρέοντα από δική της ευθύνη. Η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. χαρακτηριστικά ΣτΕ 1747/2011). Επιπλέον, αντίστοιχη άποψη έχει υιοθετήσει και το Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΣ), το οποίο δέχεται ότι απρόβλεπτες περιστάσεις είναι τα γεγονότα που δεν μπορούν αντικειμενικά με βάση τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής να προβλεφθούν, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησης της αναθέτουσας αρχής και δεν πρέπει να απορρέουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας της αναθέτουσας αρχής (βλ. ενδεικτικά πράξεις ΕΣ 91, 105, 171, 191, 200, 205 και 214/2007, 15 και 74/2008).

Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης αν δεν πληρούνται μία από τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις ως προς το κατεπείγον, δεν δικαιολογείται η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης (βλ. αποφάσεις ΔΕΕ της 2ας Αυγούστου 1993, C-107/92, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 12, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, σκέψη 14).

Επιπλέον, η προσφυγή στη διαδικασία αυτή νομιμοποιείται μόνο για τις “ποσότητες” εκείνες και για το χρονικό εκείνο διάστημα, που είναι πράγματι αναγκαία για την άμεση αντιμετώπιση της έκτακτης περίπτωσης.

21.3. Εν προκειμένω, το Υπουργείο αιτείται την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, προκειμένου να υλοποιηθεί η αναληφθείσα υποχρέωση συμμόρφωσης με τις δικαστικές αποφάσεις, όπως αναλυτικά προαναφέρθηκε στο ιστορικό, με τη σύναψη τριών συμβάσεων παροχής νομικών, χρηματοοικονομικών και λογιστικών/φορολογικών υπηρεσιών για χρονικό διάστημα έντεκα (11) μηνών αρχής γενομένης από την υπογραφή εκάστης σύμβασης έως τον Ιούνιο του έτους 2018, συνολικής προϋπολογισθείσας αξίας αντιστοίχως 250.000€, 350.000€ και 100.000€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ. Ως προς την εξέταση της συνδρομής των προϋποθέσεων της εφαρμοστέας διάταξης, από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα:

α) Ως προς την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες:

Με βάση τα στοιχεία που προσκομίζονται, προκύπτουν οι εθνικές δεσμεύσεις, όπως αυτές έχουν εξειδικευτεί στο πλαίσιο του από 05.07.2017 Συμπληρωματικού Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας.

Ειδικότερα, το Υπουργείο στο από 23.06.2017 υποβληθέν έγγραφο αίτημά του επικαλείται τα ακόλουθα: “ Για την έναρξη και ολοκλήρωση της προαναφερθείσας διαγωνιστικής διαδικασίας απαιτείται χρονικό διάστημα τουλάχιστον/μεγαλύτερο των δύο μηνών χωρίς να υπολογιστεί τυχόν καθυστέρηση της ολοκλήρωσης της ως άνω περιγραφόμενης διαγωνιστικής διαδικασίας σε περίπτωση άσκησης προδικαστικής προσφυγής ή/και αίτησης ασφαλιστικών μέτρων σε οποιοδήποτε στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας.

Για το λόγο αυτό δεν θα ήταν δυνατή η ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας με δημοσίευση διακήρυξης εντός χρονικού διαστήματος που θα επέτρεπε την εκπόνηση της αιτούμενης μελέτης μέχρι το Νοέμβριο 2017 μετά την ανάληψη της σχετικής υποχρέωσης.”

Κατά συνέπεια, με βάση τους ανωτέρω ισχυρισμούς, προβάλλεται ως κατεπείγουσα ανάγκη για την ανάθεση των αιτούμενων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών το ότι σύμφωνα με τις νομικές δεσμεύσεις της χώρας, θα πρέπει η υλοποίηση των μέτρων αποεπένδυσης λιγνιτικής ισχύος της ΔΕΗ σε υπάρχοντες ή εναλλακτικούς προμηθευτές και άλλους επενδυτές να έχει ολοκληρωθεί, σε τρεις διαδοχικές φάσεις, ήτοι α) επίσημη υποβολή της πρότασης μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου του 2017, β) υποβολή δεσμευτικής πρότασης μέχρι το Νοέμβριο του 2017 και γ) ολοκλήρωση διαδικασίας πώλησης έως τον Ιούνιο του έτους 2018.

β) Ως προς την ύπαρξη απρόβλεπτου γεγονότος και τη θεμελίωση της κατεπείγουσας ανάγκης σε λόγους που δεν απορρέουν από ευθύνη της αναθέτουσας αρχής:

Τα επικαλούμενα ως απρόβλεπτα γεγονότα συνδέονται με τις ως άνω δεσμεύσεις της χώρας και ιδίως με τόσο με το χρονικό σημείο κατά το οποίο καθορίσθηκε ο χρόνος οριστικοποίησης των προς υιοθέτηση μέτρων όσο και με την τελική έγκριση της χρηματοδότησης των αιτούμενων υπηρεσιών.

Ειδικότερα το Υπουργείο αποδέχεται μεν ότι *“η ανάγκη ανάθεσης συμβάσεων παροχής υπηρεσιών για την εκτέλεση του έργου ..... προέκυψε κατ’ αρχήν κατά τα έτη 2008 και 2009, οπότε εκδόθηκαν οι υπό στοιχεία C (2008) 824 και C (2009) 6244 αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αντίστοιχα”* ωστόσο περαιτέρω ισχυρίζεται ότι *“Ο χρόνος λήψης των αιτούμενων μέτρων καθώς και ο τρόπος καθορισμού των εν λόγω μέτρων, όπως ορίζονταν στις υπό στοιχεία C (2008) 824 και C (2009) 6244 αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τροποποιήθηκαν στο πλαίσιο του Σχεδίου Συμπληρωματικού Μνημονίου Συνεργασίας (σελ. 39) και καθορίσθηκε ως χρόνος οριστικοποίησης των μέτρων ο Νοέμβριος 2017 και υλοποίησης αυτών μέχρι τον Ιούνιο 2018. Επισημαίνεται ότι το Συμπληρωματικό Μνημόνιο Συνεργασίας οριστικοποιήθηκε και υπογράφηκε την 5.7.2017, γεγονός απρόβλεπτο και εκτός της σφαιράς επιρροής των αρμοδίων Υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.”*

Επιπλέον προκύπτει ότι με την Α.Π. 81231/20.07.2017 (ΑΔΑ: ΩΚΩΘ465ΧΙ8-1Η8) Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης εγκρίθηκε η ένταξη στο ΠΔΕ 2017, μεταξύ άλλων, και των εν θέματι υπηρεσιών.

Επομένως το επικαλούμενο ως απρόβλεπτο γεγονός (η υπογραφή του Συμπληρωματικού Μνημονίου στις 05.07.2017), συνδέεται αιτιωδώς με την επικαλούμενη κατεπείγουσα ανάγκη.

γ) Ως προς την ανάθεση της εν λόγω σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο:

Σύμφωνα με το υποβληθέν αίτημά του το Υπουργείο αιτείται την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, για τη σύναψη τριών συμβάσεων παροχής υπηρεσιών για χρονικό διάστημα έντεκα (11) μηνών αρχής γενομένης από την υπογραφή τους έως τον μήνα Ιούνιο του έτους 2018, συνολικής προϋπολογισθείσας αξίας και των τριών 700.000€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

Σχετικώς με την απευθείας ανάθεση των εν θέματι υπηρεσιών το Υπουργείο ισχυρίζεται τα εξής: *“Για την επίτευξη του επιδιωκόμενου αποτελέσματος σε σχέση με την υλοποίηση του έργου απαιτείται η ενιαία αντιμετώπιση των σχετικών χρηματοοικονομικών, νομικών και λογιστικών/φορολογικών ζητημάτων από τους ίδιους αναδόχους, που θα έχουν εξειδίκευση ανά κατηγορία αιτούμενων υπηρεσιών, σε σχέση με το αντικείμενο του έργου, καθ’ όλη τη διάρκεια του έργου και για το λόγο αυτό απαιτείται η ταυτόχρονη ανάθεση των επί μέρους*

συμβάσεων για τη λήψη των αιτούμενων υπηρεσιών. Ειδικότερα απαιτείται (α) η στενή συνεργασία των τριών παρόχων υπηρεσιών ανά φάση και (β) η παροχή υπηρεσιών από τους ίδιους αναδόχους ανά στάδιο και σε όλες τις φάσεις συνολικά, καθόσον η συμμετοχή των αναδόχων στην υλοποίηση κάθε φάσης αποτελεί προϋπόθεση για την επιτυχή ολοκλήρωση της επόμενης.”

Κατόπιν των ανωτέρω καταδεικνύεται ότι η υλοποίηση του έργου θα πρέπει να διενεργηθεί από τους ίδιους αναδόχους και καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης των τριών φάσεων του έργου, λαμβανομένης υπόψη της αναγκαιότητας της ενιαίας αντιμετώπισης των σχετικών χρηματοοικονομικών, νομικών και λογιστικών/φορολογικών ζητημάτων από τους ίδιους αναδόχους, καθώς οι υπό κρίση συμβάσεις υπηρεσιών συμβούλου αποσκοπούν στην ολοκλήρωση ενός ενιαίου, με βάση την οικονομική και τεχνική λειτουργία τους, αποτελέσματος που συνίσταται στην υποστήριξη κατά τη διάρκεια των διμερών επαφών μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τα μέτρα αποκατάστασης που πρέπει να ληφθούν στο πλαίσιο της απελευθέρωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας .

Κατά την άποψη όμως του μέλους της Αρχής κ. Δημητρίου Λουρίκα, για την υλοποίηση του έργου θα πρέπει η ανάθεση της εν λόγω σύμβασης να γίνει στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο δηλ. στην Α' φάση [Επίσημη Υποβολή Πρότασης, μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου 2017] και στη Β' φάση [Υποβολή Δεσμευτικής Πρότασης, μέχρι το Νοέμβριο 2017].

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Αρχή **αποφασίζει κατά πλειοψηφία την αποδοχή του εξεταζόμενου αιτήματος** του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Διεύθυνση Ενεργειακών Πολιτικών & Ενεργειακών Αποδοτικότητας) **και την παροχή σύμφωνης γνώμης κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ (δδ) Ν. 4013/2011, ως ισχύει για την ανάθεση συμβάσεων με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση διακήρυξης για λόγους επείγοντος κατ' αρ. 32 παρ. 3 ν. 4412/2016, για την εκτέλεση του έργου «Συμβουλευτικές υπηρεσίες στο πλαίσιο της απελευθέρωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και ειδικότερα για την εφαρμογή των Αποφάσεων C (2008) 824, C (2009) 6244 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής», συνολικής προϋπολογισθείσας αξίας 700.000€ χωρίς Φ.Π.Α.**

Αθήνα 9 Αυγούστου 2017

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Γεώργιος Καταπόδης